

Gör rätt med de nya reglerna i arbetslöshetsförsäkringen!

Den 1 september 2013 träder nya regler ikraft som påverkar dig som är arbetssökande och har a-kasseersättning. Här får du några handfasta råd som underlättar för dig att göra rätt.

Från 1 september 2013 träder nya regler i kraft för dig som är arbetssökande som har a-kasseersättning. Det är viktigt att du som arbetssökande snabbt får klart för dig vad som gäller för att minimera risken för att göra fel. Annars kan du bli utan ersättning.

Vissa grundläggande krav

Det finns vissa grundläggande krav (*allmänna villkor*) för dig som arbetssökande. För att kunna få a-kasseersättning måste du:

1. Kunna arbeta minst 3 timmar varje dag och i genomsnitt minst 17 timmar per vecka.
2. Vara anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen.
3. I övrigt stå till arbetsmarknadens förfogande. Med det menas att du ska ha för avsikt att arbeta och att det inte får finnas något hinder för dig att arbeta.

Du ska också vara *aktivt arbetssökande*. Det innebär bland annat att du både på egen hand och genom anvisningar från Arbetsförmedlingen ska söka arbeten som är lämpliga för dig. Du ska medverka till att upprätta en *individuell handlingsplan* och med jämna mellanrum lämna in en *aktivitetsrapport*.

Individuell handlingsplan och aktivitetsrapport blir viktiga kontrollverktyg

Den individuella handlingsplanen ska göra det tydligt vad som krävs av just dig för att du ska leva upp till kravet på att vara aktivt arbetssökande. Du ska själv medverka till att den upprättas. Det är viktigt att du ställer krav på det stöd och den hjälp just du behöver från Arbetsförmedlingen för att kunna leva upp till aktivitetskraven.

Till din individuella handlingsplan kopplas en aktivitetsrapport. Den aktivitetsrapport som du ska lämna till Arbetsförmedlingen kommer att användas för att bedöma dina aktiviteter – om du har varit tillräckligt aktiv. Tänk på att:

- Det är viktigt att du lämnar in aktivitetsrapporten i tid och att du ställer krav på stöd och hjälp från Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör om den är svår att fylla i.
- Det är Arbetsförmedlingens och kompletterande aktörers uppdrag att ge dig stöd för att redovisa dina sökaktiviteter på rätt sätt. Det är dina sökaktiviteterna som ska bedömas, inte kvaliteten på den skrivna rapporten.
- Det är avgörande att du har god kontakt med din handläggare på Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör. Ställ krav på regelbundna kontakter och uppföljande avstämningsmöten.

Detta krävs för att göra rätt

Det finns tre situationer där du som arbetssökande kan drabbas av en sanktion (åtgärd) som gör att du för en tid kan förlora rätten till a-kasseersättning. I tabellen ser du i vilka situationer du kan råka ut för åtgärder.

	Att missköta sitt arbetssökande	Att förlänga sin tid i arbetslöshet	Att orsaka sin arbetslöshet
Åtgärdstrappa	<p>Som arbetssökande måste du (om du inte har godtagbart skäl):</p> <ul style="list-style-type: none"> • medverka till att upprätta en individuell handlingsplan, • lämna in din aktivitetsrapport inom utsatt tid, • besöka och/eller hålla kontakt med Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör enligt överenskommelse, och • aktivt söka lämpliga arbeten (på egen hand och/eller anvisade) 	<p>Som arbetssökande får du inte (om du inte har godtagbart skäl):</p> <ul style="list-style-type: none"> • avvisa ett erbjudet lämpligt arbete • uppträda på ett sådant sätt att en anställning inte kommer till stånd • avvisa en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program med aktivitetsstöd 	<p>Som arbetssökande får du inte (om du inte har giltig anledning):</p> <ul style="list-style-type: none"> • utan giltig anledning lämna ditt arbete • uppträda på ett sådant sätt att du skiljs från din anställning • utan giltig anledning lämna ett arbetsmarknadspolitiskt program med aktivitetsstöd • uppträda på ett sådant sätt att Arbetsförmedlingen tar tillbaka en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program
Första gången	Du får en (formell) varning	Du blir avstängd från ersättning i 5 ersättningsdagar	Du blir avstängd från ersättning i 45 ersättningsdagar eller – om arbetet eller det arbetsmarknadspolitiska programmet skulle pågå högst 10 dagar – i 20 ersättningsdagar
Andra gången	Du blir avstängd från ersättning i 1 ersättningsdag	Du blir avstängd från ersättning i 10 ersättningsdagar	Du blir avstängd från ersättning i 45 ersättningsdagar eller – om arbetet eller det arbetsmarknadspolitiska programmet skulle pågå högst 10 dagar – i 20 ersättningsdagar
Tredje gången	Du blir avstängd från ersättning i 5 ersättningsdagar	Du blir avstängd från ersättning i 45 ersättningsdagar	Du blir helt avstängd från ersättning tills dess du har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor
Fjärde gången	Du blir avstängd från ersättning i 10 ersättningsdagar	Du blir helt avstängd från ersättning tills dess du har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor	
Femte gången	Du blir helt avstängd från ersättning tills dess du har uppfyllt ett nytt arbetsvillkor		

Ta reda på vad som kan vara godtagbart skäl eller giltig anledning

Det finns ibland godtagbart skäl eller giltig anledning för att inte göra det som krävs för att vara aktivt arbetssökande enligt tabellen. Vad som gäller måste avgöras från fall till fall. Därför är det viktigt att du som arbetssökande får tydlig information från Arbetsförmedlingen eller kompletterande aktör vad som kan vara ett godtagbart skäl eller en giltig anledning för just dig.

Viktigt att tänka på när det gäller avstängningsdagar!

I arbetslöshetsförsäkringen kan du maximalt få 5 dagars ersättning per vecka, det vill säga för en normal arbetsvecka. Om du blir avstängd från ersättning i 5 ersättningsdagar så motsvarar det en hel arbetsvecka utan ersättning. Blir du avstängd i 20 ersättningsdagar så motsvarar det fyra arbetsveckor utan ersättning.

Vad är ett lämpligt arbete?

Som arbetssökande måste du söka alla arbeten som anses vara lämpliga för dig. Vilka arbeten som är lämpliga kan variera något för olika arbetssökande. Ett arbete är lämpligt om:

1. Det har tagits skälig hänsyn till dina förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden
2. Anställningsförhållandena är förenliga med gällande kollektivavtal eller är skäliga vid en jämförelse med anställda som har likvärdiga arbetsuppgifter och kvalifikationer på arbetsplatsen
3. Det inte pågår konflikt på till följd av lovliga stridsåtgärder på arbetsplatsen
4. Förhållandena följer rådande arbetsmiljölagstiftning och -föreskrifter om förebyggande av ohälsa eller olycksfall

Tänk på att det ska framgå av din individuella handlingsplan vad som är lämpliga arbeten för just dig!

Du ska ställa krav på kollektivavtalsenliga löner och villkor

På svensk arbetsmarknad regleras löner och villkor genom kollektivavtal. Det innebär att fackföreningar och arbetsgivarorganisationer förhandlar om och blir överens om villkor och löner i olika branscher. Det finns alltså inga lagstadgade lägsta löner på svensk arbetsmarknad.

Som arbetssökande har du rätt att ställa krav på att branschens och/eller arbetsplatsens villkor och löner gäller också dig. Du kan heller inte utnyttjas som strejkbrytare. Just detta är av avgörande betydelse för att arbetssökande inte ska tvingas acceptera lägre löner och sämre villkor för att få arbete.

Är du osäker på om den lön och de villkor du erbjuds är i enlighet med gällande kollektivavtal? Vill du veta om det finns kollektivavtal på arbetsplatsen? Eller vill du ha hjälp med att kollektivavtal tecknas på din nya arbetsplats? Hör av dig till din fackförening, eller om du inte är medlem i facket – läs mer om fackligt medlemskap och vilket fack som organiserar anställda och tecknar kollektivavtal på din arbetsplats på www.lo.se.

Det blir ännu viktigare att din a-kassa har rätt uppgifter om din arbetslöshetsituation!

När du blir arbetslös första gången ska du lämna in en blankett till din a-kassa som heter "Anmälan om arbetslöshet". Blanketten får du hos Arbetsförmedlingen när du anmäler dig som arbetssökande.

På den intygar du på heder och samvete att du har lämnat korrekta uppgifter om din arbetslöshetssituation.

Från 1 september 2013 skärps också skyldigheten att alltid ha korrekta uppgifter om din arbetslöshetssituation anmäld hos din a-kassa. Det är viktigt att du alltid och på en gång, hör av dig till din a-kassa om något ändras som skulle kunna påverka din ersättning.

Du ska också lämna in intyg över det arbete du utfört det senaste året (arbetsgivarintyg). Arbetsgivarintyget ska fyllas i av din/dina arbetsgivare. Det är viktigt att det blir rätt och det är arbetsgivarens skyldighet att lämna korrekta uppgifter.

- Om du har problem med att få rätt uppgifter från din arbetsgivare (på arbetsgivarintyget) kan du vända dig till facket för att få hjälp.
- Om du har problem med att fylla i din anmälan om arbetslöshet ska du i första hand vända dig till Arbetsförmedlingen för att få hjälp.

Blanketten "Anmälan om arbetslöshet" och arbetsgivarintyg kan du bland annat hämta via Arbetsförmedlingens webbsida: <http://www.arbetsformedlingen.se/For-arbetssokande/Stod-och-service/Ersattning-vid-arbetsloshet.html>